

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, VIII., Baross-u. 62. circa Idus cuiusque mensis, excepto Julio et Augusto.
Pretium subscriptionis annuae 60.000 coronarum (4 P 80 f).

Rothermerius.

Omnes diminutae¹ Hungariae filii quotidie laeto et pergrato animo, Patriam diminuentes vero dentibus² frendentes² in memoriam revocant nomen viri³ perillustris³ Rothermerii. Viro illi venerabili et iustitiae amanti persuasum est Hungariam post bellum maximam

iniuriam affectum esse. Plane videt atque sentit pacem, quae in Trianon composita est, esse omnino iniustam neque fieri posse tot Hungaros sub iugo alienarum gentium vivere.

Re vera nos Hungari vivere volumus vitam illam, quam vixeramus per mille annos et vivere volumus intra illos fines, quos nobis Deus procreavit atque maiores sanguine uberime effuso comparaverant.

Grato animo salutamus senatorem⁴ Ro-

thermerium, quia unus⁵ fere amicus inter tot inimicos ausus est enuntiare in ephemeridibus⁶ suis Hungariae, quae sui⁷ tantum tuendi⁷ gratia bellum suscepit, iniuriam quam maximam illatam esse pace, quam de Trianon nominant, quamque hostes nostri non inierant⁸ nobiscum, sed dictabant, tristissima. Totius mundi

animum vir ille tenax propositi ad nos convertit neque terrore et insidiis hostium cogi potest, ut ea, quae iustitiae amantissimus scripserat, revocet. Iam dudum consuevimus nobis ne sperare quidem licere, sed adiutore viro illo perillustri atque singulari spes nostra iterum reviviscit.

Faveat nobis Deus et concedat, ut brevi iterum prendere possi-

Rothermerius.

¹ megcsontított ² fogcsikorgatva ³ lord ⁴ lord
⁵ egyetlen ⁶ újság ⁷ önvédelem ⁸ köt.

mus manus fratrum nostrorum, quos vis hostium a nobis avulsit.

Credamus Deum nobis propitium fore!

Credamus Deum esse iustitiam!

Credamus Patriam resurrecturam esse!

Sanctus Stephanus.

Scriptis: V. F.

Aggredior¹ celebrare² pium nunc carmine² regem,
Cui primo gentem Christi praecepta docere
Contigit³ Hungaricam reclosque imponere mores,⁴
Multum cum falsis erroribus inveteratis⁵
Atque odiis hominum conflictatus⁶ rigidorum,⁷
Duris sudarat⁸ multisque laboribus acer⁹
Dum nova regna suo dominatu condere¹⁰ posset
Hungariaeque pios mores inferre deique
Legitimum veri tabulis¹¹ describere¹¹ cultum.

Sancta Maria, mihi causas memora, iuvenilem
Quae prolem ducibus natam tot ferre labores¹²
Depositoque errore novos inducere mores
Sublatisque¹³ magis¹⁴ aras evertere falsas
Impulerant;¹⁵ antiqua mihi succurre¹⁶ canenti.

Urbs erat in ripa Danuvi fluminis alti,
Solva,¹⁷ a Romanis quondam fundata colonis,
Parvaquidem, sed dives opum princepsque locorum;
Tum caput¹⁸ Hungariae regnique aptissima sedes,
Quo fruges operum plebisque tribula redibant¹⁹
Hicsedem²⁰ Stephanus post mortem patris habebat,²⁰

Quaedam de supremo die Socratis.

Navis sancta nondum rediit insulā Delō
et Socrates capitis damnatus tempus vitae
ultimum sermones cum amicis habens
consumebat. Illi saepe eum frequentabant¹
et admirabantur magistrum, aequo² animo²
expectantem diem supremum.

Saepe eum Criton rogabat atque obsecrabat, ut ex custodia³ fugeret, saepe coniunx lamentabat, vitam ut servaret — frustra —
«Fuga mea — inquit sapiens, — crimen esset; violarem enim leges Athenarum». Uxor lacrimas fundens «si artifex — dixit — sta-

Annis paene puer, sed clarus acumine²¹ mentis,²¹
Insignis²² pietate, sagax²³ rerumque²⁴ peritus.²⁴
Vix unda²⁵ tinctus lustrali,²⁵ maxima virtus
Enituit: magno²⁶ praecordia²⁶ motus²⁶ amore²⁶
Leniter antiquos mores runcare²⁷ volebat.
Cum tamen obstarent nonnulli mente²⁸ feroces²⁸
Praefractique novos ritus addiscere nollent,
Quin et aperta mali civilia bella pararent:
Rumpitur indulgens altae²⁹ patientia mentis.²⁹
Nuntius admissio³⁰ tum currit equo³⁰ speculator³¹
Compellatque³² ducem sic verbis exanimatus:³³
«Ample vir,³⁴ en refero³⁵ tibi magnum instare³⁶

[periculum];

Nam caput adversae³⁷ partis³⁷ gentilia³⁸ pandit
Signa³⁹. tibi que parat bellum Coppanus acerbus.
Conveniunt priscam⁴⁰ sectantes religionem
Agglomerantque⁴¹ duci permulti se truculento;⁴²
Invidia moti domibus campisque perustis⁴³
Adversum te signa ferunt pestem minitantes.»

¹ készül ² megénekel ³ sikerül ⁴ erkölcs
⁵ megrögzött ⁶ küzködik ⁷ nyakas ⁸ izzad
⁹ keményen ¹⁰ alapít ¹¹ törvénybe iktat
¹² elvisel, tűr ¹³ megszüntet ¹⁴ táltos (magus)
¹⁵ indít ¹⁶ segítségére siet ¹⁷ Esztergom ¹⁸ fő-
város ¹⁹ befoly ²⁰ székel ²¹ elmeél ²² ki-
váló ²³ éleselméjű ²⁴ tapasztalt ²⁵ keresztvíz
²⁶ szívében nagy szeretetre gerjedve ²⁷ írt ²⁸ el-
szánt ²⁹ fennkölt ³⁰ vágdatva ³¹ kém ³² meg-
szólt ³³ lélekszakadva ³⁴ Felség ³⁵ jelent
³⁶ közeledik ³⁷ ellenpárt ³⁸ nemzetségi
³⁹ zászló ⁴⁰ ősi ⁴¹ csatlakozik ⁴² zord ⁴³ fel-
perzsel.

tuarum fuisses, nunc magister praeclarus
esses et mors non te maneret». Alcibiades,
memor pugnae apud Potidaiam, «si —
ait — dux in bellis fuisses, nunc omnes
Athenienses te admirarentur, nam fortis et
sapiens es».

Socrates tranquille audivit lamentationes
amicorum, qui interitum eius deflebant, et
«Cur — inquit — fletis, cum me sedati
animi videatis? Si opifex, vel dux in bellis
fuissem clarus, forsitan opes maximas et
nomen clarissimum liberis relinquere pos-
sem; sed etiam ita scio vitam meam non
nihili fuisse. Et si dei mihi vitam alteram
darent, ibidem inciperem eam, ubi nunc
eam omitto; docerem et erudirem homines;
contentus sum enim hoc faciens.

Anna Fábrián.

¹ látogat ² nyugodtan ³ börtön

*Haec ubi narravit, iuvenis dux ora rubore
Perfusus solio⁴⁴ residens sic clamat in alto:
«Heu profligatum! iuro per numina divi,
Non hoc ille feret commissum⁴⁵ impune rebellis;⁴⁶
Tradite mi gladium, calcaria, promite⁴⁷ scutum,
Producatur equus frenatus⁴⁸ et arma parentur.
Nuntie, cum gladio regnum percurre cruento,
Huc ut nostra cito festinent agmina Solvam.
Auxiliante feras spero me numine turbas
Victurum, ne sit telis genus hocce superbum.»
Talia flammato⁴⁹ iuvenis dux corde locutus
Tecta subit templi magnoque ardore⁵⁰ precatur:
«Christe, Dei proles, hominum qui motus amore
Passus es in ligno crudeliter excruciari,⁵¹
Aspice, nostra quibus versentur regna periclis,
Neu dimitte⁵² sinu⁵² nos ex divo, sed acerbum
Coppani fastum⁵³ et conata⁵⁴ retunde⁵⁵ maligni.»
Has fatus voces relevato⁵⁶ pectore templum
Linqvit et aggreditur comites bellare paratos.*

(Ad numerum proximum.)

44 trón 45 bűn 46 lázadó 47 előhoz 48 fel-
zablázott 49 haragtól lángoló 50 hév 51 kínoz
52 megvonja oltalmát 53 gőg 54 kísérlet 55 meg-
hiusít 56 megkönnyebbül.

Lucius Marius.

Scriptis: Church A. J. In Latinum convertit: Valen-
tinus Fehér.

10. Tharsus.

Iter Argonis — hoc erat navi nomen —
usque ad finem secundum¹ erat. Diebus
decem post, quam Lucius erat liberatus,
mercator dicit Lucio et Philaretæ:

— Cras prima² luce,² si ventus manebit
assiduus,³ ad ostium⁴ Cydni fluminis erimus,
unde non longe Tharsus abest. Ne diu
dormiatis, quia regionem aspicere operæ⁵
pretium⁵ est.

Eo tempore, quod Thero significaverat,
Argo scopulis⁶ in ostio evitatis ancoram⁷
iecit, ut portorium⁸ solveretur et ductores⁹
gnari locorum¹⁰ in navem sumerentur.¹¹
Reliqua diei parte navis adverso flumine
Tharsum versus, quod oppidum milia pas-
sum circiter octo a mari aberat, iter
continuabat.¹²

— Flumen istud — inquit mercator —
adeo frigidum est, ut cum Alexander ille

Macedo itinere calefactus¹³ in illud nudus¹⁴
insiluisset, in tantam febrim¹⁵ inciderit, ut
paulum¹⁶ abesset,¹⁶ quin et vitæ et belli
finis caperetur.

Tharsus flumine in duas partes est divisa;
nomen hac¹⁷ divisione¹⁷ facta¹⁷ ab alis¹⁸
obtenebat. Ut navis in flumen remis¹⁹ acta
est, Thero magistratibus se advenisse nun-
tiavit. Quo facto domus ab eo conducta²⁰
atque eleganter²¹ instructa²² est, ubi Lucius
commodum²³ reperit hospitium.²⁴ Nihil
antiquius²⁵ habuit, quam litteras scribere,
quibus rettulit,²⁶ quæ sibi accidissent et
qualis esset rerum suarum condicio.²⁷ Finis
epistolæ his fere verbis scriptum est:
«Quæso, pater, ut res meas M. Tullio quam
primum exponas.²⁸ Neque dubito, quin
aeque²⁹ me in Asia sit adiuturus atque³⁰
fecisset in Sicilia, nisi fato impeditus esset».

Dum litteris responderetur, Lucius aut in
oppido spatiabatur,³¹ aut Theronem adiu-
vabat in negotiis³² expediendis.³² Vir locu-
pletissimus particeps erat fructuum³³ Palaes-
tinarum; in agris Aegypti et Africae fru-
mentariis redempturas³⁴ habebat: in plani-
tiis Phrygiae multa milia boum et ovium
pro pecunia possessoribus mutuata³⁵ pignori³⁶
erant; reges ei magnas pecunias debebant.³⁷
In Campania vineas, in mari Aegeo mar-
mora,³⁸ in Thracia metalla³⁹ argentaria³⁹
habebat. Summa⁴⁰ erant triticum⁴¹ Aegyp-
tiacum, poma palmarum Syriacarum, serica⁴²
ex longinquissimo oriente, elephantia, leones,
pantherae⁴³ ad ludos edendos, murex⁴⁴ Tyrius,
gemmae⁴⁵ ab urinatoribus⁴⁶ in Mari Rubro
collectae, ornamenta, opera Graecorum
artificiose fabricata, picturae textiles⁴⁷ Per-

1 kedvező 2 hajnalban 3 folytonos 4 tor-
kolat 5 érdemes 6 szirt 7 horgony 8 ki-
kötő 9 kalauz 10 hellyel ismerős 11 felvesz
12 folytat 13 felhevült 14 ruhátlanul 15 lát
16 kevés hijja volt 17 ezen felosztás következtében
18 szárnny 19 evező 20 bérel 21 előkelőben
22 berendez 23 kényelmes 24 vendégszoba
25 előbbrevaló 26 jelent 27 körülmények
28 előad 29 épenúgy 30 int 31 sétál 32 üz-
letek lebonyolítása 33 jövedelem 34 vállalat
35 kölcsön 36 zálog 37 adós 38 márványbánya
39 ezüstbánya 40 legfőbb dolgok 41 búza 42 se-
lyem 43 párdúc 44 biborkagyló 45 gyöngy
46 búvár 47 himzések.

sarum, sagittae Scythicae, gladii Damasceni.

Lucius non praetermisit occasionem, quin linguam Graecam disceret. His aliisque delectationibus atque operis satis celeriter dies labebantur.⁴⁸ Tandem quodam die litterae patris navi allatae sunt. Pater inter alia haec scripserat: «Extemplo visi M. Tullium; dixit se non ita dolere, quod ex Sicilia discessisses. Simul me obsecravit, ut acciperem a se tibi pecuniam; accepi. Nam hominem ingenuum⁴⁹ rem ingenuae oblatam accipere debere existimo. Quapropter accipies adiunctam syngrapham⁵⁰ ducentorum milium sestertium. At tantummodo tertiam⁵¹ huius summae partem tibi mitto. Ducas velim Theroni Tarentino eiusque filiae, Philaretae me tuamque matrem maximam debere gratiam. Dii te servent. Vale!»

Litterae Ciceronis adiunctae his verbis scriptae erant:

«Marcus Tullius regi Deiotaro salutem. Commendo tibi Lucium Marium Arpinatem, amicum et civem meum. Scito eum non solum esse honestum adolescentem, sed etiam praeclaros habere consanguineos,⁵² quibus dignum se praebet. Multa iam pericula incolumis pertulit. Quam ob rem eo magis eum tibi commendare audeo, quod scio eum a te non solum prudentem ac fortem, sed, quod maius est, etiam felicem iuventum iri. Vale!»

— Quis est iste rex Deiotarus? — quaerit Lucius ex mercatore.

— Rex Galatiae. Cum egregia Romanis officia⁵³ praestiterit, civitas gratam se ostendit. Te civem Romanum honeste tractabit.⁵⁴ Quare stado, ut statim proficiscaris. Paucis post diebus Pessinum, in caput et sedem Galatiae, agmen ibit. Quod ad pecuniam attinet, in crumeno⁵⁵ parum auri te habere dicis; dabo tibi syngrapham. Si quando dives factus eris atque ego fuero pauper, tum pecuniam resolves.⁵⁶

(Ad numerum proximum.)

⁴⁸ mulik ⁴⁹ becsületes ⁵⁰ utalvány ⁵¹ harmadrész ⁵² rokon ⁵³ szolgálat ⁵⁴ bánik ⁵⁵ erszény ⁵⁶ visszafizet.

De inscriptione columnae rostratae.

Apud Romanos priscis iam temporibus plurima monumenta¹ exstiterunt litteris²

mandata,³ ut memoriam rerum gestarum servarent et egregios cives laudibus debitis³ ornarent. Sed horum monumentorum nihil exstat nunc, nisi memoria apud rerum⁴ scriptores.⁴ Contra oculis admirari, perlegere, interpretari possumus illam inscriptionem, quae in columna rostrata inscripta est in honorem C. Duilii. C. Duilius primus triumphum navalem egit de Poenis anno CCLX. a. Ch. n. Columna rostrata

in foro posita saeculo XVI. reperta est. Nunc in musaeo Capitolino servatur.

Inscriptionem columnae rostratae nonnulli viri docti ad Augusti vel Claudii aetatem pertinere credunt. Nonnulli putant ab aliquo antiquitatis⁵ studioso⁵ confictam⁶ esse, fortasse ex ipsius Livii annalibus desumptam esse. Attamen non defuerunt, qui eam quaesitis argumentis veram et germanam⁷ demonstrare conarentur. Ex antiquis scriptoribus Plinius Senior, Quintilianus, Servius grammaticus veram et germanam habuerant columnam rostratam.

Utut est, inscriptionem columnae rostratae, ut suppletis⁸ lacunis⁸ a Mommseno solet exhiberi, legere potestis:

*sece*stANOsque.....op-
sidioneD EXEMET. LECIONESque Carta-
ciniensis omnis
*ma*XIMOSQVE. MAGISTRATOS *Luci palam*
post dies
*n*OVEM. CASTREIS. EXFOCIONT. MACE-
lamque oppidum vi

¹ emlék ² írásos ³ illő ⁴ történetíró ⁵ régiségkedvelő ⁶ hamisít ⁷ ősi ⁸ hiányos részek kitéltése.

pVCNANDOD. CEPET. ENQVE. EODEM.
 MAGistratud bene
 rEM. NAVEBOS. MARID. CONSOL. PRIMOS
 Ceset copiasque
 cLASSESQVE. NAVALES. PRIMOS. ORNA-
 VET. PARavetque
 CVMQUE. EIS. NAVEBOS. CLASEIS. POI-
 NICAS. OMNIS itemque ma-
 xVMAS COPIAS. CARTAGINIENSIS PRAE-
 SENTED hannibaled
 DICTATORED OLoroM. IN. ALTOD MARID
 PVCNandod vicet
 vIQVE NAVEis cepet. CVM. SOCEIS. SEP-
 TEResmon unam quin
 queresmOSQVE. TRIREMOSQVE. NAVEIS.
 Xxx merset XIII
 auroM CAPTOM NUMEI CID CIO CIO CIO
 D C C
 arcentOM CAPTOM PRAEDA NUMEI
 CCCIOOO C...
 omneCAPTOM AES CCCIOOO 2. 3. 4. 5. 6.
 7. 8.
 .... CCCIOOO 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
 13. ... pri-
 mos QVOQVE. NAVALED. PRAEDAD. POP-
 LOM donavet pri-
 mosque CARTACINIensIS inceNVOS Duxit in
 troimpod ..... EIS ..... CAPT .....

Titulus columnae rostratae, quam supra attulimus, his latinitate nostra transcribitur :
 «(C. Duilius M. filius M. nepos consul) Segestanos...obsidione exemit legionesque Carthaginienses omnes et maximus magistratus luci palam post dies novem ex castris effugiunt ; Macellamque oppidum vi pugnando cepit. Inque eodem magistratu bene rem navibus mari consul primus gessit, copiasque classesque navales primus ornavit paravitque. Cumque eis navibus classes Poenicas omnes, item maximas copias Carthaginienses, praesente Hannibale dictatore illorum, in alto mari pugnando vicit ; vique naves cepit cum sociis, septiremum unam, quinqueremesque triremesque naves XXX mersit XIII. Aurum captum nummi tria milia septingenti ; argentum captum praeda nummi (bis ?) centena milia ; omne captum aes centena milia (plus) vicies. Primus quoque navali praeda populum donavit, pri-

musque Carthaginienses ingenuos duxit in triumpho...»

De rebus gestis, quae hic memorantur, auctor⁹ est nobis Polybius, qui in operis sui capite XXII. narrat C. Duilium audita Cn. Cornelii Scipionis apud Liparaeorum oppidum clade ad classem Romanam traiecisse, post hostium classem, cui Hannibal praeerat,¹⁰ audacter aggressum¹¹ esse apud Mylas et splendidam victoriam de Poenis retulisse illius apparatus¹² ope, cui corvorum nomen inditum erat.

Nonnulla de lingua inscriptionis praeterea scribere volumus. Lector studiosus enim multa antiquitatis indicia¹³ deprehendit,¹⁴ sicut : c litterarum usus pro g (*leciones, macistratos*), casus nominativi formae in -os designantes (*primos, macistratos*), exitus accusativi pluralis in -is vel -eis (*claseis, omnis*), praesertim vero litteram d in ablativo singulari (*opsidioned, pucnandod, marid, in altod marid*). Verborum formae in -et pro -it exeunt (*exemet, cepet, ornavet*), deinde in -ont pro -unt (*Exfociont*). Adde denique formas : *navebos* pro navibus, *olorom* pro illorum, *poplom* pro populum cet.

De sinceritate¹⁵ atque aetate columnae rostratae grammatici certant. Iure meritoque possumus nos ad eorum opinionem inclinare, qui inscriptionem rostratae columnae sinceram et suae aetatis affirmant.

⁹ értesít ¹⁰ vezére volt ¹¹ megtámad ¹² eszköz
¹³ jel, bizonyíték ¹⁴ észreveszi ¹⁵ hitelesség.

CruX amphitheatro Flavio restituta.

Omnes Iuventutis lectores utique norunt Amphitheatrum Flavium, vel alio nomine Colosseum, cuius ruinae¹ hodie quoque Romae videntur. In huius theatri arena² plurimi Christi fideles bestiis dilacerati³ vitam posuerunt, qua de causa iure meritoque dici potest arenam Colossei hominum sanguine madefactam⁴ esse. In cuius rei memoriam CruX Colosseo restituta⁵ est, qua occasione *Josephus Rinaldi* hoc carmen Alcaicum scripsit :

¹ rom ² homok ³ széttép ⁴ nedves ⁵ visszaállít.

Quae iam madentis⁶ sanguine martyrum
Romanae arenae in medio nites⁷
Crux alma⁸ rursus, iure aveto,⁹
Romulidis¹⁰ populisque cunctis.

Salutis arra¹¹ atque unica gentium
Spes! Te impia¹² olim depulerat manus,
Augusta¹³ Te reddit, locoque
Restituit proprio et decenter!

Festis sonant circum undique plausibus
Arcus¹⁴ et antra,¹⁵ et vox pia civium
Hymnos, preces gratesque multas
Tanto operi meritas, rependit.

Huc denuo laeta agmina confluent
Frequens piorum, ut mos fuerat prius,
Flexa hic genu signum verendo¹⁶
Christiadūm¹⁷ omnigenūm¹⁸ redemptūm.¹⁹

Hinc sacra stabunt limina posteris,
Ullis profanis non maculandaque,
Haec est voluntas nationis
Italicae in meliora euntis.

Fidens in hoc signo oh! Patria ambules,²⁰
Et continenter per medium hostium,
Ut ante Constantinus, arma
Arripiens superanda nunquam.

Vinces aperte, at nonnisi per Crucem,
In qua salus est vitaeque stabilis,²¹
Victrix manebis gloriosa,
Inviolabilis²² usque aevum.

⁶ nedves ⁷ ragyog ⁸ ősi, kegyes ⁹ üdvözlég
¹⁰ római ¹¹ zálog ¹² istentelen ¹³ boldog ¹⁴ bolt-
hajtás, ív ¹⁵ barlang ¹⁶ tisztel ¹⁷ keresztény
¹⁸ minden nemzetbeli ¹⁹ megváltott ²⁰ járj ²¹ ál-
landó, biztos ²² sérthetetlen.

Fer aut feri, ne feriaris, feri!

*

Post aspera prospera spera.

*

Maximus in minimis cernitur esse Deus.

*

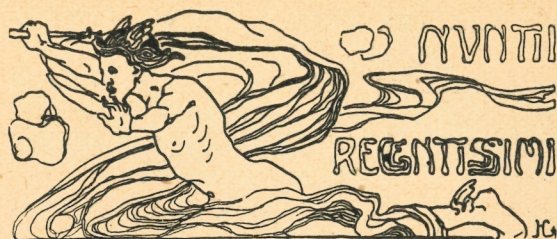
Porta patens esto, nulli claudatur honesto!

*

Custodi ordinem et ordo custodiet te.

*

Rex regum reges regit.

**Exploratores maritimi¹ diversarum gen-
tium in Dania mense Augusto ad certa-
mina² convenerant. Etiam exploratores Hun-
gari ducibus Cassiano Mattyasóvszky, di-
rectore gymnasii Strigoniensis Ordinis
Sancti Benedicti et Josepho Bátori professore
Scholarum Piarum Budapestinensi variis cer-
taminibus intererant et victoriani³ splendi-
dissimam consecuti³ sunt. Bello infelicissime
finito mari nostro spoliati⁴ sumus, qua de
causa defuit occasio exploratoribus nostris
in mari se exercendi,⁵ attamen navim
Wikingianam, quae praemium⁶ maximum⁶
fuit, obtinuerunt et domum secum repor-
taverunt praeter alia praemia. Uno animo
salutamus exploratores, quippe qui laudem
atque gloriam nomini Hungaro consecuti
sint.**

**Joannes Csernoch, Cardinalis⁷ S.⁸ R.⁸ E.⁸
et princeps⁹ primas Hungariae et archiepi-
scopus Strigoniensis mense Julio senio con-
fectus diem supremum obiit. Maesti Hungari
patriae mancae cadaver circumstelerunt ul-
timi primatis totius patriae. Ad funera
complures venerunt etiam extra fines Patriae
vivalentes Hungari. Joannes Csernoch in Sza-
kolca anno MDCCCLII. e parentibus agrum
colentibus natus est, propter singulare¹⁰ in-
genium¹⁰ vero primum locum occupavit inter
cives rei publicae. Studia, quae in gymnasiis
tractari solent, partim in civitate patria,
partim Strigonii persolvit.¹¹ Theologiam in
universitate Vindobonensi¹² didicit. Sacris
initiatu variis Ecclesiae negotiis occupatus
erat. Ex omni parte eximium se praestans
episcopus Csanadiensis, mox archiepiscopus
Colocensis, denique archiepiscopus Strigo-**

¹ vízi cserkész ² verseny ³ győzelmet arattak
⁴ megfoszt ⁵ gyakorlatozás ⁶ első díj ⁷ bíboros
⁸ Sacrae Romanae Ecclesiae ⁹ herceg ¹⁰ kiváló
tehetség ¹¹ elvégez ¹² bécsi.

niensis nominatus etiam inter patres purpuratos¹³ assumptus est. In lingae Latinae facultate eodem¹⁴ modo¹⁴ par¹⁴ fuit, quo vernaculā¹⁵.

¹³ híbornok ¹⁴ ugyanúgy beszélt ¹⁵ anyanyelv.

Consilium egregium.

— Medice, quid faciam? nocte dum dormio, valde sterto.¹
— Dormias, quaeso, in cubili — altero.

Cautus.

Puerulus in curru² vi² electrica² acto² exadversus senem quendam in sella sedebat. Pueruli nares (nostis, quo suco) humectatae³ sane⁴ ad modum,⁴ quam⁴ nitebant.⁴ Cum puerulus nec minimam voluntatem, ut nares sudario⁵ purificaret, ostenderet, senex rem iam ferre non potuit et interrogavit:

— Non habes, quo nasum tuum detergas, sudarium, puer?

— Habeo, sed... — et hic oculis suspicione plenis senem — ab imis plantis usque ad verticem⁶ perlustravit — sed mater mea severe praecepit, ne cui — mutuo⁷ dem.⁷

In curru vapore acto.

Domina (in camera⁸ feminis⁸ destinata⁸ ad colonum, qui ibi legis haud conscius crebros fumos tabaci male olentis ore ducebat, valde indignabunda):

— Nonne haec camera est tabaco⁹ non⁹ utentibus?⁹

— Pro mea parte — respondit ille quieto animo — secure tu quoque — accendas?¹⁰

In examine.

Domine candidate,¹¹ in quam academia tibi, quaeso, tantam molem ignorantiae in scientia iurisprudentiae¹² acquisiveras?

Remedia¹³ reptantia.

*Cubicularia*¹⁴ (mane ad hospitem): Pro-fuit-ne medicamentum, quod vespere, ut somnos tibi faceret, ex apotheca afferri iusseras?

Hospes: Totam noctem insonnis pervigilavi.

Cubicularia: Quid non dicis? Medicamentum vi caruit?

Hospes: Econtra: valde efficax esset, sed in lecto multa repsera¹⁵ ejus — *remedia*.

Verum dixit.

Uxor (maritum domum revertentem increpans): Iterum mentitus es mihi. Domo egressurus amici tui visitandi gratia te abire mihi affirmaveras et, ut vicina¹⁶ me certiore fecerat, iterum in caupona¹⁷ fuisti!

Maritus: Ita. Ibi enim commoratus¹⁸ est amicus meus.

Gemini.

— Quid rides, Petre?

— Sane mihi ridendum est: matercula enim Paulum iam altera vice in cupa¹⁹ lavat, me vero — nec semel.

Ex schola hodierna.

Magister (sciscitatur, quibus occupentur²⁰ negotiis parentes discipulorum): Quid est pater tuus?

Discipulus: Interdiu²¹ sutor, vespere Indianus in circo.

Coena nova.

Coqua nova (ad herum): Quid tibi in crastinam coenam vis, ut coquam?

Herus (diu cogitat, dein): Nunc temporis multa de *vitamine*²² audiuntur. Maximam ei vim nutriendi inesse docti affirmant Rogo, coquas mihi vitamin.

¹ horkol ² villamoson ³ nedvességtől fénylett
⁴ valóban nagyon ⁵ zsebkendő ⁶ tetőtől-talpig
⁷ kölcsön ad ⁸ női szakasz ⁹ nemdohányzó
(szakasz) ¹⁰ rágyujt ¹¹ jelölt ¹² jogi ismeretek
¹³ ellenszer ¹⁴ szobaasszony ¹⁵ mászik ¹⁶ szomszédasszony
¹⁷ koresma ¹⁸ időzött ¹⁹ kád
²⁰ foglalkozás ²¹ napközben ²² az ételek táplálóereje.

Cellarius²² celer.

Herus (in hospitio, postquam diu quae iusserat fercula²³ frustra expectabat, ad cellarium praetereuntem):

— Tu es forsán, quaeso, cui, ut ius²⁴ mihi ministres²⁵ mandaverim?

Cellarius: Ego.

Hospes: Des veniam! Non te agnovi. Ex eo valde — consenuisti.

Uxor limata.²⁶

Maritus (ad uxorem, post rixam murmurans):²⁷ Vicina nostra semper exire iubet filios suos, quando cum marito rixatur. Illa sane se limate in maritum gerit!

Uxor (callide): Ita iam intelligi potest, cur tam turgida²⁸ valetudine²⁸ filii eius gaudeant.

Maritus: ?

Uxor: Sub divo²⁹ enim commorantur asidui.³⁰

Felicianus Gondán dr.

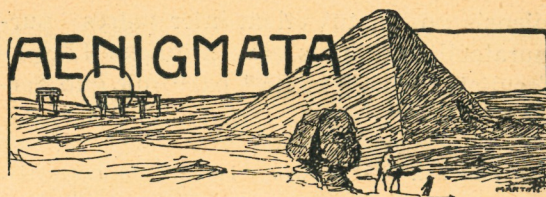
²² pincér   ²³ fogás   ²⁴ leves   ²⁵ felszolgál, hoz
²⁶ figyelmes   ²⁷ duzzogva   ²⁸ duzzadó   ²⁹ szabadban
³⁰ folytonosan.

Solutiones aenigmatum numeri X. anni XI.

1. Quid retribuam Domino pro omnibus, quae tribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Luadans invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero.

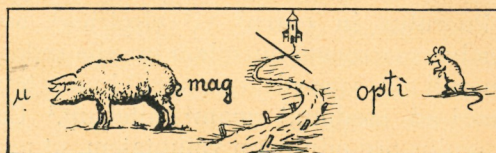
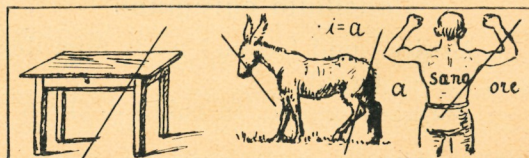
2. *Series libratae*. 1. lis, 4. omen, 6. acutus, 7. musicus, 9. os, 10. ai, 12. sapor, 14. tu, 15. tua, 16. res, 17. vel, 18. ni, 19. rana, 21. Utica, 23. sutor, 24. sono, 25. rigor, 27. Tasso, 28. an, 29. sonor, 33. sis, 34. nix, 36. mos, 39. lama, 40. retexo, 41. reditus, 42. ar, 43. me, 44. adire, 46. te, 47. sus, 49. sex 52. res, 53. at, 55. amor, 57. avare, 58. verus, 59. Eros, 60. virgo, 62. missō, 64. pater, 67. nix, 68. pes, 70. act, 71. aer, 73. mel, 75. ago, 76. nil, 77. ial, 78. ac, 79. is, 80. tango. — *Series directae*. 1. locus, 2. imus, 3. Setia, 5. nucus, 6. amo, 8. stipula, 11. Tacius, 15. tela, 16. re, 17. vinitor, 18. natus, 19. rus, 20. aconita, 22. arrogans, 26. os, 30. os, 31. ni, 32. os, 35. si, 36. mater, 37. omen. 38. saxum, 39. levare, 40. re, 41. reditus, 45. Remus, 48. sera, 50. se, 52. Samaria, 54. torus, 55. aversor, 56. res, 60. vi, 61. is, 69. Stator, 72. elegia, 73. manile, 74. lolligo, 65. an, 66. ex, 67. parata, 57. aversor.

Aenigmata rite dissolvit Margaretha de Tanay (Budapest).

Vox eadem Hyblaeam volucrem signoque nigrantem,
Nili potores quem coluere bovem.

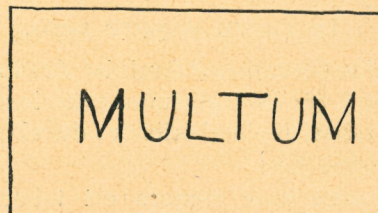
Syllaba prima longa est mihi, correpta secunda
Roboreus stipes sto bene fixus humi.
Correpta prima, produc mihi posteriorem:
Sum stagnum: ripis nutat harundo meis.

Magdalena Singer.

Eva Dikkmann.

Solutiones aenigmatum usque ad Idus mensis alterius ad moderatorem mittantur.

Moderator ephemeridis: E. KEMENES dr. O. S. B. Budapest, VIII., Baross-u. 62.

ad quem litterae quaecunque mittantur.

Sumptibus moderatorum ephemeridis: Magyar Középiskola. (Praeses: ACSAY ISTVÁN dr.)